

הדר לחצר

תכנון בשיתוף
הקהילה החרדית
בשכונת גאולה
חיפה

קורס תכנון עם הקהילה
סמסטר חורף
2013-2014
הטכניון

בהנחיית: פרופ"ח רחל קלוש
אדר' יעל סיוון גייסט
אנתרופולוג טל שמור

ליבנת יפת | מיכל שטטמן | ענבל תמיר

שלב 1 : רקע כללי

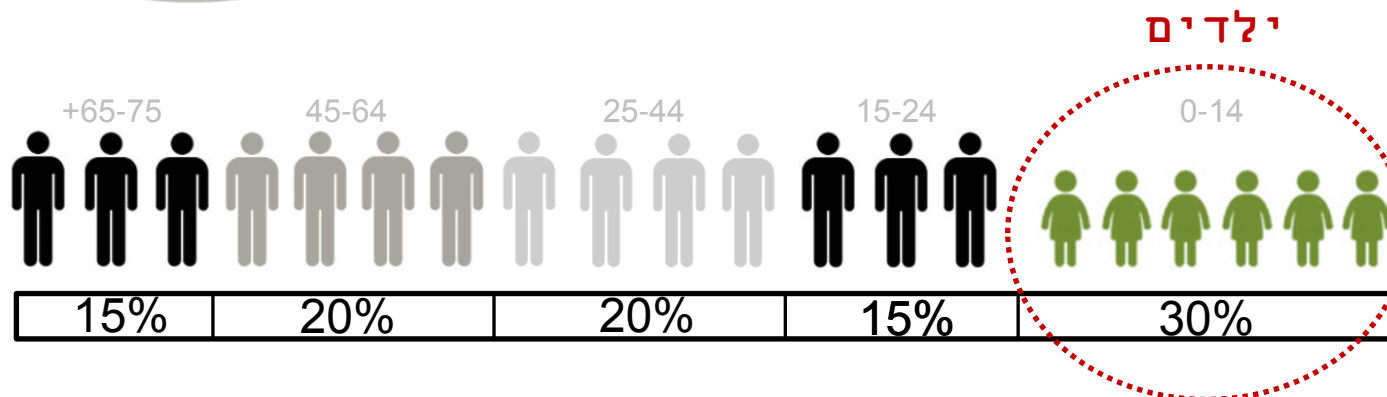
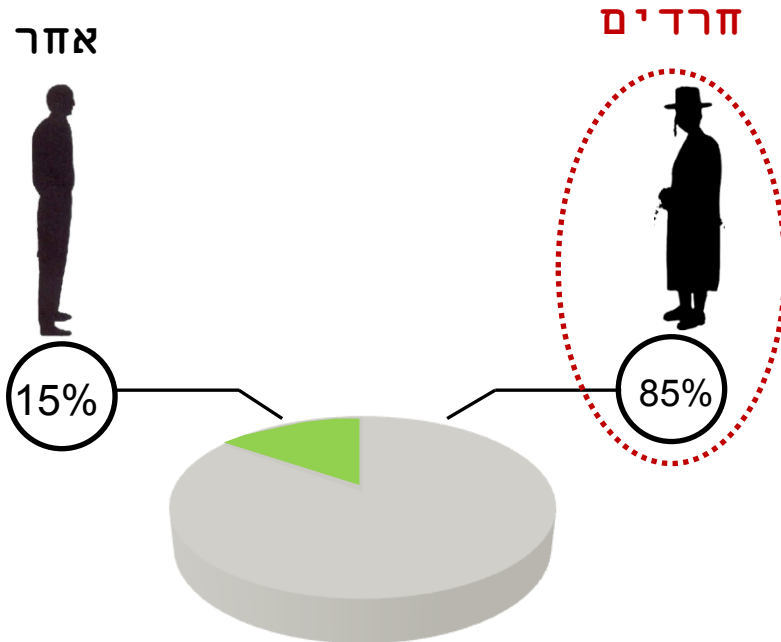
תושבי גאולה

התפלגות לפי דת

קהילת גאולה מורכבת
ברובה מאוכלוסייה חרדית

התפלגות לפי גיל

בשכונה בולט אחוז גבוה
של ילדים, ביחס הגבוה
משאר חלקי העיר

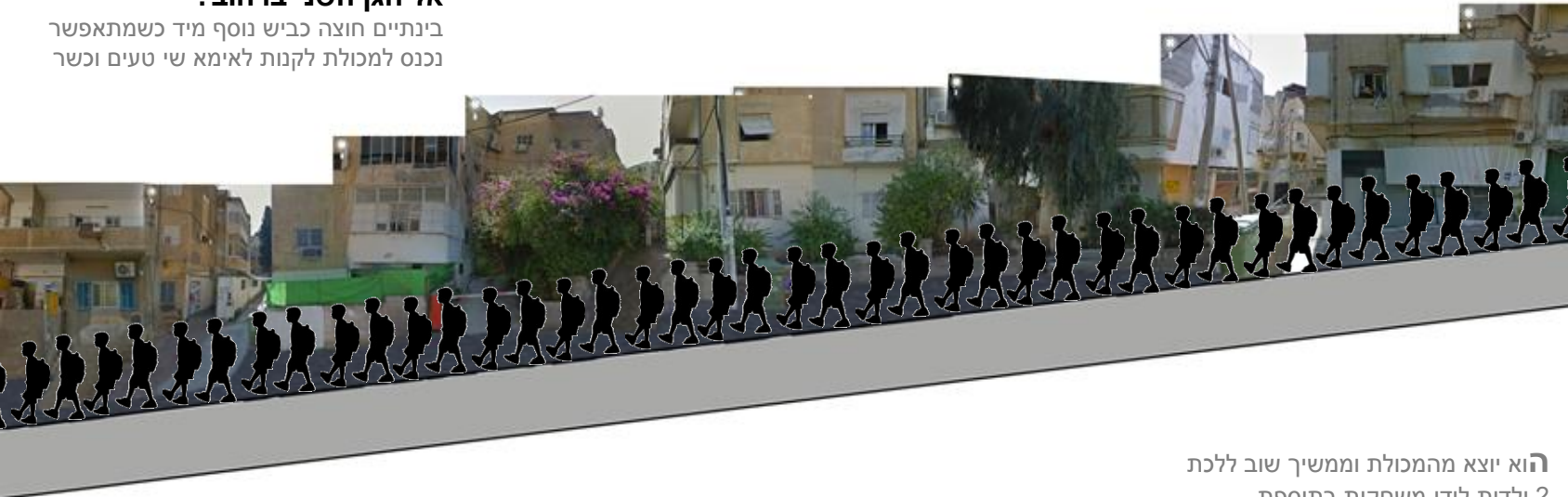
מוישה הקטן כבר עבר את גיל שש, לכן חוזר לבד הביתה כל יום בחמש יורד מהאוטובוס עם התיק הגדול, נזהר מאוד שלא ליפול.

התחנה נמצאת בקצה הרחוב, כמעט בסוף עוד כמה צעדים וניתן לראות את מלוא הנוף הוא פונה ימינה ומתחיל בדרכו, מבחין בשתי זקנות חביבות הולכות מולו, הוא לא אומר להן שלום והן לא לו.

לאימא לא אכפת שמוישה ילך לבד, היא תמיד אומרת שהרחוב שקט ונחמד, **אך בכל זאת מבקשת שילך צמוד לבתים, כי המדרכות והכבישים ברחוב של מוישה-לא טובים.** מוישה מביט במוכר זקן וקונה עומדים ומרכלים **ותהה לעצמו כמה ודאי היו רוצים שיהיו פה ספסלים.**

מוישה ממשיך הביתה לצעוד עוד ועוד צעדים מביט באימא אחת מוליכה בעקבותיה 7 ילדים הם יותר קטנים ממנו וזה גורם לו לחשוב **האם הולכים הם לגן רבקה או אל הגן השני ברחוב?**

בינתיים חוצה כביש נוסף מיד כשמתאפשר נכנס למכולת לקנות לאימא שי טעים וכשר

כשהוא מגיע לפתח בניינו באמצע הרחוב בניין ישן שכבר למד לאהוב הוא שולף עלון מתיבת דואר אחת מבין השמונה הקיימות קורא ממדבקות לבנות על גביהן את השמות, גולדברג, לוי ואייזנברג שכבר עברו, אבא אומר שבשנים האחרונות רבים מן הרחוב עקרו.

כי לפעמים מוישה פשוט רוצה את דרכו לקצר וסתם בביתו לבלות או לפחות בחצר.....

הוא נזכר שאימא סיפרה לו ממש לא מזמן שברחובו יש 3700 אנשים וזה מספר לא קטן אז איך זה שבמקום כזה עם הרבה אנשים קטנים יותר מגדולים, ולא מעט קשישים, אין מקום אחד לעשות בו כיף חיים? רק רחוב, מכוניות והרבה בניינים- **אפילו בחצרות אין דברים מעניינים...**

הוא יושב לאכול וכשיסיים שוב ימהר אל הבניין הסמוך, לקרוא לחבר לפעמים אין להם כוח להתרחק **חבל שרק בגן שטרוק אפשר לשחק**

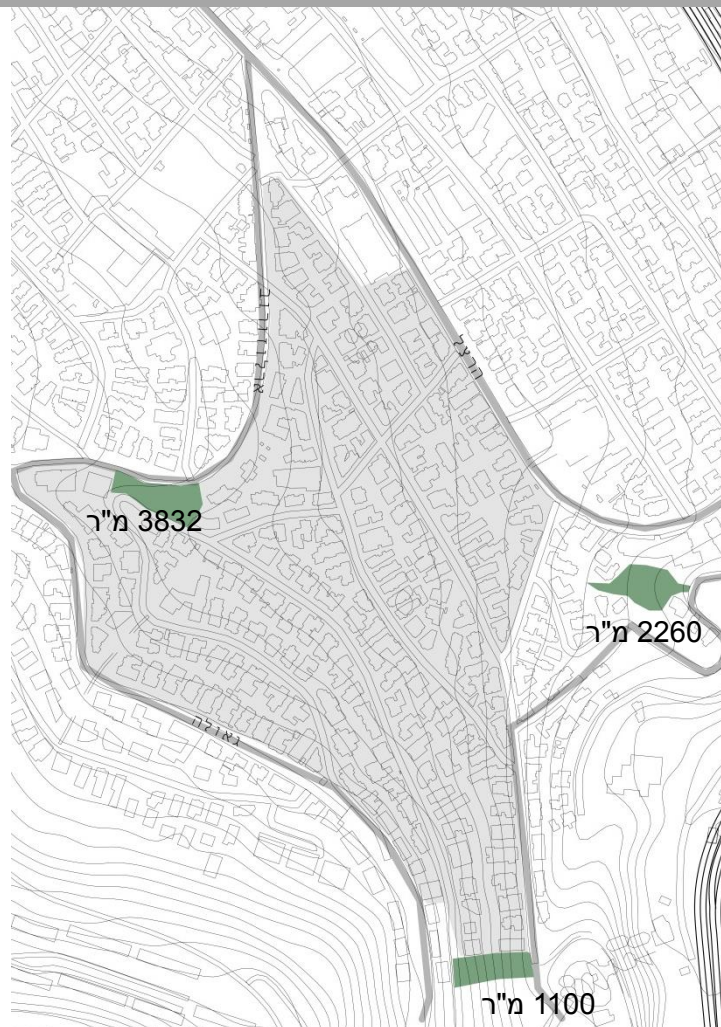
הוא יוצא מהמכולת וממשיך שוב ללכת 2 ילדות לידו משחקות בתוספת מתנגשות בגברת קצת לא נחמדה והוא משתדל לא לעבור לידה. במעלה איזה בית ילד אחד תולש לו עלים מעץ לא מיוחד **מוישה מסתכל בו ומעקם פנים מיחל בלבו שיבנו פה גנים.**

לפתע הוא מועד ומקבל מכה מתי כבר יתקנו פה את המדרכה? הוא ממשיך ונכנס סוף סוף אל דירתו אשר תוכנה אינה תואם מעטפתו, אימא במטבח מכינה עוד חלה, אורות חמימים מופצים מהנברשת הגדולה

שטחים ציבוריים פתוחים (שצ"פים) בגאולה

מצב קיים בגאולה:

- מספר תושבים: כ-5000
 - שטחים פתוחים דרושים לפי התקן: **25000** מ"ר
 - שטחים פתוחים בפועל: כ- **7200** מ"ר
- קיימים כ-30% בלבד מהשצ"פים הדרושים!

שטחים פרטיים פתוחים (שפ"פ) בגאולה

הגדרה:

שפ"פ הוא:

1. שטח פרטי פתוח בבעלות הדיירים שגרים במתחם.
2. השטח מצוי בין קבוצת בניינים,
3. שטח עליו חלים החוקים שחלים על שטחים משותפים אחרים בבניין כמו חדר המדרגות, הגג והלובי.

מצב קיים בגאולה:

ריבוי בשפ"פ
מוזנחים ובלתי
נגישים לציבור

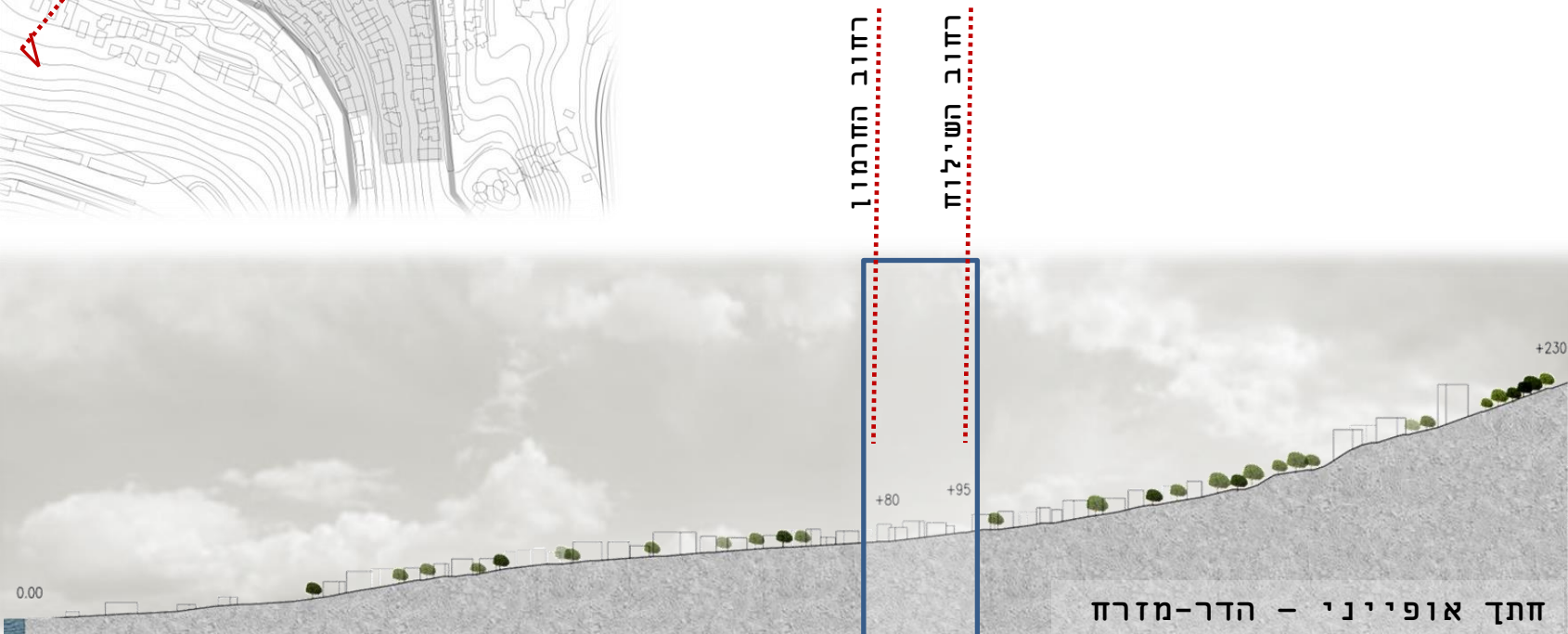

מקרה הבוחן : שלב 2

הכרות עם הבלוק

- במסגרת הפרוייקט נבחר כמקרה בוחן בלוק בתוך השכונה
- 3 רחובות תוחמים את הבלוק: החרמון, השילוח, בית"ר
- הבלוק יושב על מדרגה טופוגרפית באופן אופייני לשכונה

חתך אופייני - הדר-מזרח

מבט על החצר

לחצו פעמיים
להפעלת הסרטון
<-

heao açöø.mp4

הכרות עם תושבות הבלוק

ב' מרח' השילוח מספרת:

"אני גרה בבניין מעל 20 שנה. הדירה שלי היא בבעלותי אך רוב הדירות בבניין מושכרות. לפני כמה שנים בעלים של מספר דירות בבניין העלה הצעה להתחיל בתהליך של תמ"א 38 וזו התחילה לא מזמן. נראה שבעקבות בעיות כלכליות הם נאלצו להפסיק את הבניה ולכן עכשיו נוצר מצב שבאחורי הבניין ובשטח החצר נותרו יסודות הבניין חשופים וחלקי המבנה שהחל להיבנות נותרו בלא שימוש והם מרתיעים חזותית ואף מהווים מפגע.

המקום הפך לאתר פסולת. לנכדים אין למה לרדת ואיפה לשחק. וגם כשאימא שלי שהיא אישה מבוגרת, באה לבקר, אין לנו איפה לטייל ולשבת בקרבת הבניין."

הכרות עם תושבות הבלוק

- תהליך תמ"א
- 38 שלא הושלם
- יסודות
- הבניין
- חשופים

הכרות עם תושבות הבלוק

ר' מרח' השילוח מספרת:

אני גרה בבניין שלי כבר 20 שנה והמצב בבניין בשנים האחרונות בעייתי ובלתי נעים. הדייר בקומה התחתונה מעיב על אוירת הבניין כולו. הוא השתלט באמצעות תוספות בנייה לא חוקיות כגון פרגולות וסככות ארעיות על חלק נכבד מהחצר. כמו כן, הוא אינו משתייך למגזר החרדי כמו שאר דיירי הבניין ובאופן בוטה אינו מנסה להשתלב ולהתחשב בהתנהלות חיי שאר המשפחות בבניין. כיוון שדירתו צמודה לחצר, נמצאים הוא ובני משפחתו במשך שעות היום והלילה וגורמים הפרעה לשאר הדיירים.

בעבר דאגנו, משפחתי ואני לתחזוקת החצר, אך כעת, נוצר מצב שאין אנו מרגישים חזקה כלשהי על החצר והיא אינה מיועדת לנו. כשהנכדים מגיעים, אין בכלל מצב שיוכלו לבלות בחצר בגלל השתלטות אותה משפחה על החצר וכן בגלל שהפסולת והנזקים בחצר אינם מאפשרים שהייה נעימה בה.

הכרות עם תושבות הבלוק

- בנייה לא חוקית
ע"י השכן
- השתלטות של השכן
על החצר בכל
שעות היום
(והלילה)

הכרות עם תושבות הבלוק

ש' מרח' בית"ר מספרת:

"את הדירה בבניין רכשנו לפני חמש שנים והשאר כאן גרים בשכירות. התגייסתי למען תחזוקת הבניין ואספתי כסף ואכן דאגנו לשפץ את חדר המדרגות. אבל יש גבול ליכולתנו והבניין עדיין דורש התערבות רצינית יותר בחזותו ובדרכי המעבר. המעבר לאנשים מבוגרים אל חלקו האחורי של הבניין בעייתית ודרכי המעבר בכל סביבת הבניין משובשות ומהוות סכנה להולכים בהן.

הבניין, הבלוק והרחוב בכלל סובלים ממראה מוזנח והאזור כולו אינו נגיש."

הכרות עם תושבות הבלוק

- בעיות נגישות
- מפגעים
- חזותיים
- ובטיחותיים

סיכום האתגרים בבלוק

גדרות וחסימים

השלכת אשפה

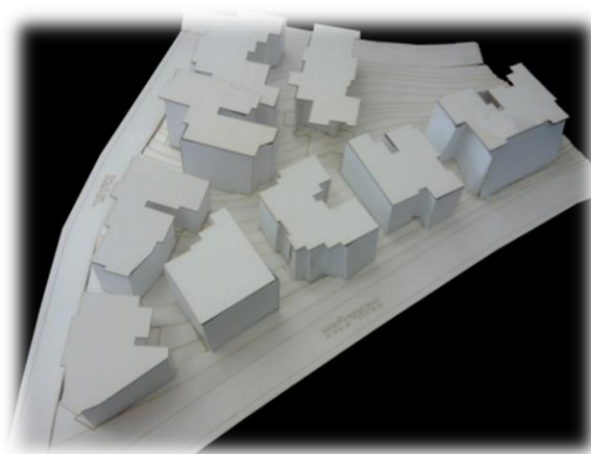
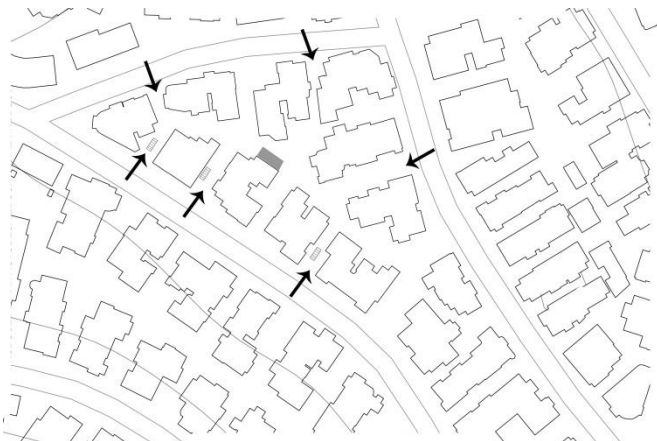
טופוגרפיה קשה

שלב 3 : חשיפת הפוטנציאל

פ י נ ו י השטח

שינוי ברמת הקהילה : 4 שלב

הצעות לתכנון בשטח הפרטי הפתוח שבבלוק

1. שימוש
מחודש
בשטחים

2. טיפול
בבעיות
נגישות

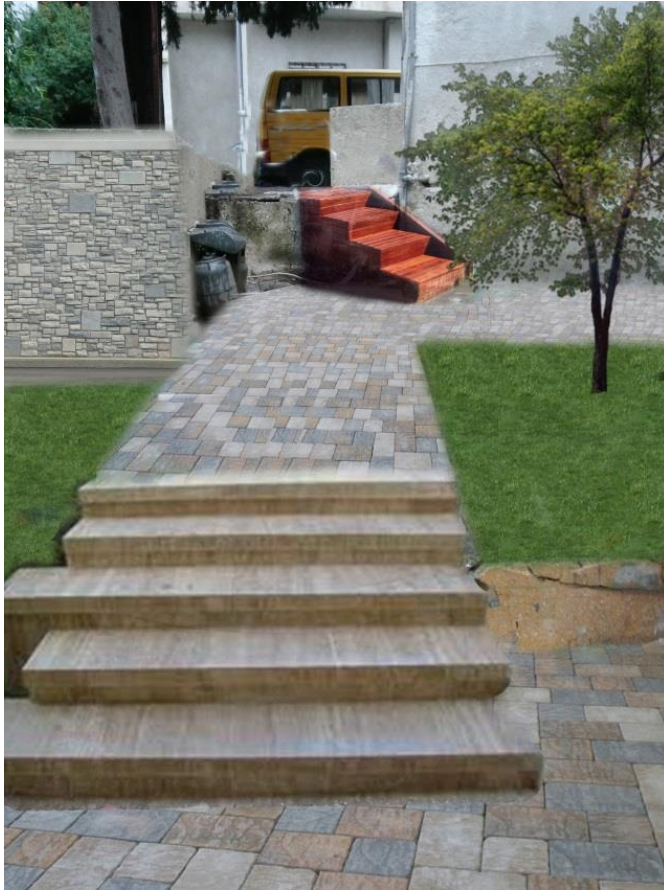
3. טיפוח
חזיתות

שימוש מחודש בשטחים

טיפול בבעיות נגישות

טיפוח חזיתות

בכוחה של הקהילה לשנות!

בס"ד

מבצע פינוי אשפה

וטיפול החצר

היכולת לשנות מתחילה בנו

ולכן, בכדי להתחיל ליצור מקום נעים ונוח למחיה, למפגשים ולמשחקים עבור הילדים צריך להתחיל לפעול יחד.

אנחנו קבוצת סטודנטיות בטכניון, אשר מצאנו בחצר הבניינים שלכם פוטנציאל גדול לשינוי. ראינו מול עינינו חצר פגועה ומוזנחת שחייבת להשתנות ולהיות ראויה לשיבה, משחקי ילדים ומפגשים חברתיים. יחד עם כמה נשים נפלאות מכן, ניסינו לחשוב לאן יש לשאוף ומה כבר ניתן לעשות עכשיו!

לכן, אנו מזמינות אתכן, דיירות מקבץ הבניינים וילדיהן, לפעול ביחד להפיכת החצר האחורית שלכן למקום נעים ובטוח לשהות בו- מקום ממנו תוכלו ליהנות מבלי ללכת רחוק!

נשים וילדים מוזמנים

במהלך המפגש, נפנה פסולת, נסלק מפגעי בטיחות, נשתול צמחי תבלין בגינה ייחודית רק לכם ובעיקר- נעזור לכלכם להתחיל לשנות את פני המקום.

כחלק מהמפגש אנו נצלם ונתעד את המצב לפני ולאחר פעולות המפגש בכדי שיוכלו להישלח לעירייה כראיה לכך שהשינוי מתחיל מהתושבים!

לפרטים נוספים: ענבל/ לבנת/ מיכל - 050-3876713

החצר כיום...

החצר כפי שהיא יכולה להיות...

דרכי מימון

כיצד ניתן לממן
פרוייקטים
עתידיים לשיפוץ
החצר?

3

2

1

שלב 1

מיחזור בקבוקים

חינוך למיחזור
ולערכי שמירת
הסביבה

צבירת כספים
לטובת תכניות
שיפוץ לחצר

$0.3 \times 2 \times 4 \times 10 \times 5 = 120$				
הפיקדון	בקבוקים	שבועות	בניינים	דירות
ש"ח	240	2 חודשים		
ש"ח	360	3 חודשים		
ש"ח	480	4 חודשים		

שלב 2

מכירות חצר

חידוק קשרי
שכנות

צבירת כספים
לטובת תכניות
שיפוץ לחצר

שלב 3

ועד בית

יצירת גוף
כח להתדיינות
בבעיות הבניין
הבניין

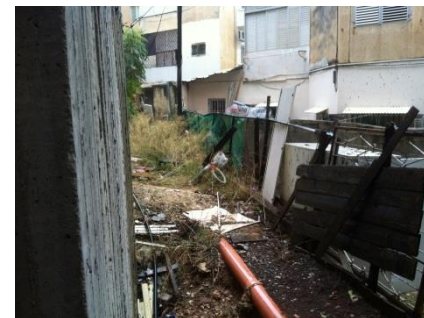
צבירת כספים
לטובת תכניות
שיפוץ לחצר

שלב 5 : שינוי ברמת העיריה

טיפול במפגעים

דיווח על מפגע

עיריית חיפה - אגף שירות ופניות הציבור

1 פרטי המפגע

א המסנע: <

ב נמצא ברחוב: <

ג ליד מספר בית: <

במיקום: <

הוספת פרטים (אנא פרטו בעניין המפגע והמיקום): <

נותרו עוד 200 תווים

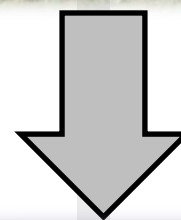

השקעת משאבים

- פינוי אשפה
- שתילה
- שיבוץ רצפות ממוחזרות

הקהילה

- תאורה
- ריצוף קבע
- הסדרת מפלסים

העירייה

If you build it they will come...

הצעה למבנה מודולרי

חזון לעתיד – הבלוק כאבטיפוס

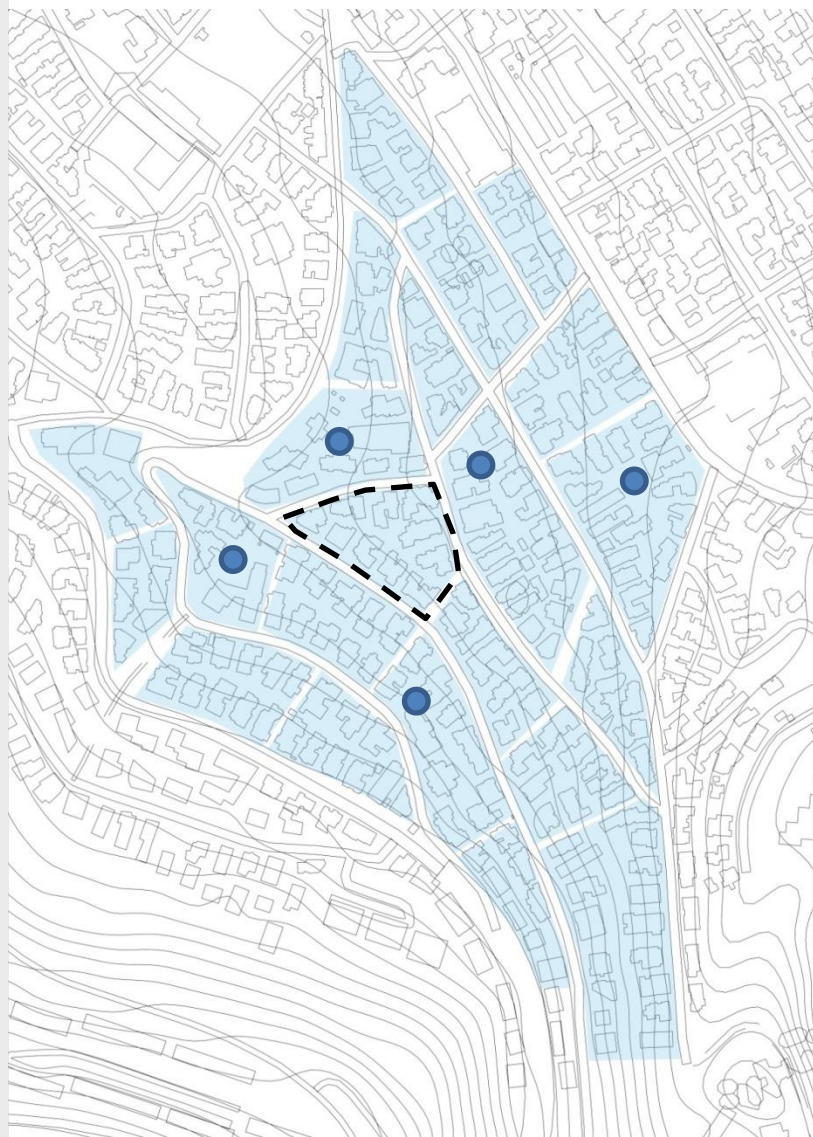
אתר התערבות פוטנציאלי

בלוקים בהדר

תחומי הבלוק הנידון

תודה!

